

Kildehenvisninger – Rollen som pensjonist

"På begynnelsen av 1800-tallet var den gjennomsnittlige levealderen på jorda under **30** år,"

Kilder:

James Riley (2005), *Estimates of Regional and Global Life Expectancy, 1800–2001*. *Population and Development Review*, 3. utgave, s. 537-543

Artikkelen ligger her:

https://onlinelibrary.wiley.com/doi/epdf/10.1111/j.1728-4457.2005.00083.x?purchase_referrer=onlinelibrary.wiley.com&tracking_action=preview_click&r3_referer=wol&show_checkout=1

Man må kjøpe tilgang til den, men gratisprøven – som er første side av artikkelen – bekrefter at gjennomsnittslevealderen i år 1800 var **28,5** år.

"og ingen land i verden hadde en gjennomsnittlig levealder på over **40** (Clio Infra, 2015).

Kilder:

<https://clio-infra.eu/>

<https://ourworldindata.org/life-expectancy>

<https://www.verywellhealth.com/longevity-throughout-history-2224054>:

" From the 1500s onward, till around the year 1800, life expectancy throughout Europe hovered **between 30 and 40 years of age**."

"Mye takket være enorme helseforbedringer, økte den gjennomsnittlige levealderen i store deler av verden til over **60** år i 1950."

Kilder:

James Riley (2005), *Estimates of Regional and Global Life Expectancy, 1800–2001*. *Population and Development Review*, 3. utgave, s. 537-543

<https://ourworldindata.org/life-expectancy>

"Og nå, snart 70 år senere, er den gjennomsnittlige levealderen på jorda **72** år (WHO, 2016)."

Kilder:

https://www.who.int/gho/mortality_burden_disease/life_tables/situation_trends/en/

"Nordmenn har en gjennomsnittlig levealder på **82** år, noen plasser bak Japan på topp (83,7 år) og langt foran Sierra Leona i bunn (50,1 år)."

Kilder:

https://en.wikipedia.org/wiki/List_of_countries_by_life_expectancy som har hentet sin informasjon fra "World Health Statistics 2016: Monitoring health for the SDGs Annex B: tables of health statistics by country, WHO region and globally". World Health Organization. 2016. Retrieved 27 June 2016:

https://www.who.int/gho/publications/world_health_statistics/2016/Annex_B/en/

Her er listen over gjennomsnittlig levealder for land i 2016 (WHO, 2016):

https://www.who.int/gho/publications/world_health_statistics/2016/EN_WHS2016_Annex_B.pdf?ua=1

Gjennomsnittlig levealder fra 1950 til 2015, og estimert levealder fra 2015 frem 2100:

Kilder:

World Population Prospects 2019:

<https://population.un.org/wpp/Graphs/900>

"**9** % av verdens befolkning er i dag over 65 år gamle, og forventes å stige til **16** % innen utgangen av 2050 (FNs WPP-rapport, 2019)."

Kilder:

World Population Prospects 2019, punkt 7. Rapporten ligger i dokumentene dine under rollen som pensjonist.

"Heldigvis for oss er Norge det **3. beste landet i verden** for pensjonister (Natixis Global Retirement Index, 2019)."

Kilder:

Natixis, Global Retirement Index fra 2019. Rapporten ligger i dokumentene dine under rollen som pensjonist.

"Mye takket være enorme helseforbedringer i befolkningen, langt lavere barnedødelighetsrate og vaksinerings mot dødelige sykdommer,"

Kilder:

<https://www.verywellhealth.com/longevity-throughout-history-2224054>:

"That's life expectancy at birth, a figure dramatically influenced by **infant mortality**—pegged at the time as high as 30 percent. It does not mean that the average person living in 1200 A.D. died at the age of 35. Rather, **for every child that died in infancy, another person might have lived to see their 70th birthday**. Early years up to the age of about 15 continued to be perilous, thanks to risks posed by disease, injuries, and accidents. People who survived this hazardous period of life could well make it into old age.

Other **infectious diseases** like **cholera, tuberculosis, and smallpox** would go on to limit longevity, but none on a scale quite as damaging as the bubonic plague in the 14th century.

The Black Plague moved through Asia and Europe, and wiped out as much as a third of Europe's population, temporarily shifting life expectancy downward."

" Though it's hard to imagine, doctors only began regularly **washing their hands** before surgery in **the mid-1800s**. A better understanding of hygiene and the transmission of microbes has since contributed substantially to public health. Disease was still common, however, and impacted life expectancy. Parasites, typhoid, and infections like rheumatic fever and scarlet fever were all common during the 1800s."

Bilde av et hvitt hus

Kilder:

<https://pixabay.com/vectors/black-home-house-icon-white-1296170/>

Denne nettsiden gir meg rettighetene til bildet. Bildene er gratis å laste ned, samtidig som jeg får fullstendig eierskap til bruk av bildet.

"Tallene er basert på utbetalt **folketrygd** i 2018 for en 67 år gammel nordmann"

Kilder:

<https://www.nav.no/no/NAV+og+samfunn/Statistikk/Pensjon+-+statistikk/Alderspensjon>

Trykk på "Utbetalt alderspensjon"

"som har **avtalefestet pensjon** fra privat sektor,"

Kilder:

<https://www.nav.no/no/NAV+og+samfunn/Statistikk/Pensjon+-+statistikk/Avtalefestet+pensjon+%28AFP%29>

Trykk på "Utbetaling årlig beløp"

"og som har **spart** i gjennomsnitt 1 500 kroner per måned (landsgjennomsnitt for sparing i IPS-fond for 40-åringer)."

Kilder:

<https://www.storebrand.no/smartere-valg/artikkel/pensjon/hva-sparer-folk-pa-min-alder-til-pensjon>

Trykk på "Sjekk denne oversikten over ulike former for langsiktig sparing"

Da havner du her: <https://www.storebrand.no/smartere-valg/artikkel/pensjon/gjor-det-store-sparekuppet-i-host>

Trykk på "Hva sparer andre på din alder til pensjon? Sjekk vår IPS-kalkulator"

IPS-kalkulator: <https://www.storebrand.no/privat/pensjon-og-sparing/ips>

"Antallet yrkesaktive bak hver pensjonist er kraftig redusert siden alderspensjonen ble en del av folketrygda, og ventes å reduseres ytterligere i tiden fremover:

1. 1967: **4,0** yrkesaktive for hver pensjonist

2. 2007: **2,6** yrkesaktive for hver pensjonist
3. 2050: **1,8** yrkesaktive for hver pensjonist"

Kilder:

Ot.prp. 37 (2008-2009) s. 10

Søk "yrkesaktive" så kommer du til avsnittet

1. "1950: **7,0** yrkesaktive for hver pensjonist"

Kilder:

<https://www.ssb.no/sosiale-forhold-og-kriminalitet/artikler-og-publikasjoner/flere-pensjonister-maa-forsorges-av-stadig-faerre-yrkesaktive>

1. "1967: **3,5** yrkesaktive for hver pensjonist"

Kilder:

Utvikling i pensjonering og sysselsetting blant seniorer av Atle Fremming Bjørnstad

<https://www.nav.no/no/NAV+og+samfunn/Kunnskap/Analyser+fra+NAV/Arbeid+og+velferd/Arbeid+og+velferd/attachment/540617?download=true&ts=1643bceffb8> s. 90 under overskriften "færre sysselsatte til å forsørge hver pensjonist"

1. "2007: **2,6** yrkesaktive for hver pensjonist"

Kilder:

Ot.prp. 37 (2008-2009) s. 10

1. 2017: **2,3** yrkesaktive for hver pensjonist
2. 2030: **2,0** yrkesaktive for hver pensjonist
3. 2060: **1,5** yrkesaktive for hver pensjonist

Kilder:

<https://www.nav.no/no/NAV+og+samfunn/Kunnskap/Analyser+fra+NAV/Arbeid+og+velferd/Arbeid+og+velferd/attachment/540617?download=true&ts=1643bceffb8> s. 90 under overskriften "færre sysselsatte til å forsørge hver pensjonist"

"Helt siden vi fikk **generell alderstrygd** i 1937, har reglene om alderspensjon blitt endret flere ganger. Den største endringen skjedde i 1959, da behovsprøvingen ble fjernet. Tidligere fikk du reduksjon i pensjonen hvis du hadde høy inntekt eller formue. Nå skulle grunnpensjonen være lik for alle. Siden den gang har pensjonsreglene endret seg gradvis. I 1967 fikk vi folketrygd i Norge, som innlemmet reglene om alderspensjon. Alderspensjon ble redusert fra 70 til 67 år i 1973, og i 1997 fikk vi bestemmelsene som vi i dag kaller det **gamle pensjonssystemet**."

Kilder:

Norsk lovkommentar, ftrl. Kapittel 19, note 1199 (som henspiller seg på kapitteloverskriften)

"Forventet levealder i verden er ventet å stige til over **80** i 2100, mot 72 år i 2016."

Kilder:

<https://population.un.org/wpp/Graphs/900>

"Formålet med vilkåret er å sikre at du ikke får mindre i **totalpensjon** bare fordi du tar ut alderspensjonen tidlig. Altså, Einar sin totale alderspensjon på 4 900 000 kroner, skal også være 4 900 000 kroner eller høyere hvis han går av med pensjon som 62-åring."

Kilder:

Norsk lovkommentar, ftrl. § 19-11, note 1252 og § 20-15, note 1362

"**Maksalder** for uttak av alderspensjon er **75** år."

Kilder:

Norsk lovkommentar, ftrl. § 19-6 (3), note 1218A og § 20-12 (4), note 1351

"I stedet regnes pensjonen ut fra en opptjeningsmodell som ser på hvor mye Einar og Oline ville ha tjent hvis de var i arbeid til leddgikta tok dem. På økonomispråket kaller vi utregningen for **nåverdi**. Selv om Einar går av med pensjon fem år tidligere enn Oline, får han den samme totalpensjonen som om han skulle gått av med pensjon som 67-åring."

Kilder:

Norsk lovkommentar, ftrl. § 19-6 (2), note 1218 og § 20-12 (2), note 1349

"For eksempel økte prisene på varer og tjenester i 2018 med 2,7 %, som vi ble kompensert for med en lønnsvekst på 2,9 % (SSB, 2018)."

Kilder:

Prisstigning: <https://www.ssb.no/statbank/table/03014/tableViewLayout1/>
Lønnsvekst: <https://www.ssb.no/arbeid-og-lonn/statistikker/lonnansatt/aar>

"La oss se hvilket pensjonspoeng Einar får for inntekten hans på 883 837 kroner i 2017:"

Kilder:

Se Excel-ark "Einar og Oline", under makro "Einars inntekt".

Kilder for utregning av inntekt i 2017:

1970 til 2002: <https://www.ssb.no/a/histstat/aarbok/ht-0901-lonn.html>

2003 til 2018: <https://www.smartepenger.no/jobb/2584-lonnsutvikling>

Grunnbeløp

Kilder:

<https://www.nav.no/no/NAV+og+samfunn/Kontakt+NAV/Utbetalinger/Grunnbeløpet+i+folketrygden>

Det er **gjennomsnittlig grunnbeløp** som skal brukes for beregning av sluttpoeng, **ikke** grunnbeløpet fra 1. mai.

Kilder:

Ftrl. § 3-13 (3)

<https://www.abcnyheter.no/nyheter/2009/04/29/88006/utregning-av-pensjon>

<https://www.nav.no/print-innhold?book=1073750161>

Jeg tolker ftrl. § 3-2 om grunnpensjon dithen at grunnbeløpet det er snakk om er den som presenteres årlig 1. mai, **ikke** det gjennomsnittlige grunnbeløpet som blant annet brukes til å beregne sluttpoeng ved tilleggspensjon.

1. "**Lav sats:** Lever med en ektefelle som mottar alderspensjon eller AFP i offentlig sektor
2. **Ordinær sats:** Lever med en ektefelle eller samboer som mottar uføretrygd. Det samme gjelder personer som har ektefeller eller samboere som ikke mottar noen ytelser, men som har en årlig inntekt på over 2 G
3. **Høy sats:** Gift eller samboer med noen som ikke dekkes av tilfellene over
4. **Særskilt, enslig:** Ikke gift eller har samboer
5. **Særskilt, forsørger:** Personer som mottar ektefelletillegg fordi de forsørger en ektefelle over 60 år, har du krav på særskilt forsørgertillegg. Det gjelder vanligvis for personer som har en ektefelle som ikke mottar uføretrygd, 100 % alderspensjon og som ikke har inntekter som overstiger grunnbeløpet"

Kilder:

<https://www.nav.no/no/Person/Pensjon/Alderspensjon/Relatert+informasjon/minstepensjonsniv%C3%A5-tidligere-kalt-minstepensjon#chapter-2>

"Særtillegget har **2 sats**er:

1. **Ordinær sats: 100** % av grunnbeløpet
2. **Minstesats: 74** % av grunnbeløpet. Gis til pensjonister som lever med ektefeller som mottar tilleggspensjon som er høyere den ordinære særtilleggssatsen på 100 % av G"

Kilder:

Norsk lovkommentar, ftrl. § 3-3 (4), note 107

Årskullet til Einar (1952) har disse satsene for årlig minstepensjon i 2019:

	Minstepensjon	Einars alderspensjon	Mer (+) eller mindre (-) enn Einar
--	---------------	----------------------	------------------------------------

Lav sats	157 171 kroner	255 895 kroner	- 98 724 kroner
Ordinær sats	181 908 kroner	255 895 kroner	- 73 987 kroner
Høy sats	191 422 kroner	255 895 kroner	- 64 473 kroner
Særskilt: Enslige	198 818 kroner	255 895 kroner	- 57 077 kroner
Særskilt: Forsørger	297 955 kroner	255 895 kroner	+ 42 060 kroner

Kilder:

<https://www.nav.no/383025/minste-pensjonsniv%C3%A5>

"For 1952-kullet har NAV kommet frem til disse forholdstallene:

Pensjonsalder	Forholdstall	Pensjonsalder	Forholdstall
62 år	1,334	69 år	0,937
63 år	1,276	70 år	0,882
64 år	1,219	71 år	0,827
65 år	1,162	72 år	0,773
66 år	1,105	73 år	0,720
67 år	1,049	74 år	0,667
68 år	0,993	75 år	0,616

"

Kilder:

<https://www.smartepenger.no/pensjon/1323-forholdstall>

"Denne **formelen** bestemmer Einars årlige pensjon:

$$\frac{\text{Total alderspensjon}}{(\text{Forholdstall ved pensjonsalder} \times \text{forventet antall år som pensjonist})}$$

Kilder:

Norsk lovkommentar, ftrl. § 19-7, note 1221, tredje ledd:

Forventet levealder som man finner i NAV-systemet MÅ være med i regnestykket. Det er i hvert fall det norske lovkommentar legger opp til, hvis jeg forstår dem rett. Og det gir også mest mening:

"Forholdstallene uttrykker hovedsakelig årskullets forventede gjenstående levetid ved gitte uttaksaldre, i forhold til forventet gjenstående levetid for 1943-kullet ved fylte 67 år. Et forenklet eksempel illustrerer dette: Dersom 1949-kullet kan forventes å leve i gjennomsnitt **18** år etter fylte 67 år, og 1943-kullet ble forventet å leve i gjennomsnitt **15** år etter fylte 67 år, vil forholdstallet for 1949-kullet ved fylte 67 år om lag tilsvare $18 / 15 = 1,200$."

"Hva skjer hvis jeg lever lenger enn forventet levealder?"

Hvis Einar blir eldre enn forventet levealder på 87 år, er tilleggspensjonen hans oppbrukt. Selv om han ikke vil få utbetalt tilleggspensjon fremover, kan han fortsatt leve av grunnpensjon, jobbpensjon og oppsparte midler til døden tar ham."

Kilder:

Jeg har ikke funnet kilder som bekrefter mitt syn på dette. Men det eneste rasjonelle må jo være at han ikke lenger kan motta tilleggspensjon, men ellers leve andre pensjonsordninger som for eksempel grunnpensjon.

"Men har du "bare" jobbet i 30 år vil tilleggspensjonen reduseres med 25 % fordi du fyller $\frac{3}{4}$ av arbeidskvoten."

Kilder:

<https://www.abcnyheter.no/nyheter/2009/04/29/88006/utregning-av-pensjon>

"**2. Ektefelletillegg:** Tar du vare på ektefellen din eller en samboer som du har barn med, kan du motta ektefelletillegg. Tillegget er **25 %** av minstepensjonen målt ved høy sats. I 2019 var ektefelletillegget på **47 855** kroner. Et naturlig vilkår for å motta ektefelletillegg er at du faktisk forsørger ektefellen din. Misligholder du forsørgelsesplikten din, mister du også retten til å motta ektefelletillegget. Du har likevel ikke krav på ektefelletillegg hvis ektefellen din har en årsinntekt som er over 1 G, mottar uføretrygd, alderspensjon eller folketrygdberegnet AFP."

Kilder:

Ftrl. § 3-24

<https://www.nav.no/no/Person/Pensjon/Alderspensjon/Relatert+informasjon/fors%C3%B8rgingstillegg>

Jeg fant endelig en kilde som gjorde at jeg forstod utregningen av grunnpensjon og tilleggspensjon.

Kilder:

YS Stat sin pensjonsbrosjyre. Jeg har lastet den ned og lagret den under "2. Annet" → "4. Dokumenter"

"Som vi ser av formelen er det bare **tilleggspensjonen** som justeres etter det gamle pensjonssystemet. Det skiller seg fra den nye pensjonsordningen som justerer den **totale alderspensjonen**."

Kilder:

YS Stat sin pensjonsbrosjyre, s. 10

Prognoser for delingstall

Kilder:

<https://www.nav.no/no/Person/Pensjon/Alderspensjon/Relatert+informasjon/forholdstall-og-delningstall>

Trykk på "delingstall" så lastes det ned et Excel-ark med prognosene for alle årskull

"I stedet for tilleggspensjon vil personer med et kort yrkesliv *og* som er født fra 1943 og fremover, få utbetalt minstepensjon sammen med grunnpensjonen."

Kilder:

YS Stat sin pensjonsbrosjyre, s. 8 og 9

"Så har myndighetene bestemt at lønnsveksten ikke bidrar med hele bildet. I tillegg til å oppjustere pensjonen etter lønnsveksten i samfunnet, skal alderspensjonen nedjusteres for å gjenspeile den faktiske **kjøpekraften**. Selv om lønningene øker med 2,5 %, er det ikke sikkert at prisene på McDonalds-burgere øker med den samme prosentandelen. Som vi skrev på side xxx, økte prisene på varer og tjenester i 2018 med 2,7 %, samtidig som vi fikk 2,9 % i lønnsvekst. Vi fikk altså **for mye lønn** sammenliknet med prisøkningen på varer og tjenester. For å kompensere for denne ulikheten, skal den oppjusterte alderspensjonen nedjusteres med 0,75 %:"

Kilder:

Norsk lovkommentar, ftrl. § 19-14 (2), note 1264

"Garantipensjonen må **reduseres** hvis du allerede mottar vanlig alderspensjon. Men det nye pensjonssystemet tilrettelegger for at folk som har jobbet i mer enn 3 år i Norge, får **litt høyere alderspensjon** enn de som ikke har vært yrkesaktive. I stedet for å redusere krone for krone – slik det gamle pensjonssystemet gjorde – vil hver krone du tjener etter den nye ordningen redusere garantipensjonen med 80 øre. Det er med andre ord **en fordel å jobbe** fordi du fortsatt mottar 20 % av inntektspensjonen ved siden av garantipensjonen. La oss se hva som skjer hvis du har en årlig alderspensjon på 10 000 kroner:"

	Det gamle systemet	Det nye systemet
Alderspensjon	10 000 kroner	10 000 kroner
Reduksjonsprinsipp	Krone for krone (100 %)	80 øre for krone (80 %)
Reduksjon i minstepensjonen	10 000 kroner	8 000 kroner
Utbetalt minstepensjon	166 099 kroner	168 099 kroner
Utbetalt alderspensjon	10 000 kroner	10 000 kroner
Totalt utbetalt	176 099 kroner	178 099 kroner

Kilder:

Innføring i trygderett, s. 158 (eksempel om at opptjent inntektspensjon på 150 000 kroner *alltid* skal utbetales, mens 80 % av garantipensjonen – altså 120 000 kroner – skal avkortes.

Tilleggspensjonen til **Einar** for 62 og 67 år regnes ut slik:

62 år:

Før 1992:

$$\frac{(87\,328 \times 0,45) \times 5,97 \times 22}{40} = 129\,034$$

Fra 1992:

$$\frac{(87\,328 \times 0,42) \times 5,97 \times 18}{40} = 98\,535$$

Totalt: **227 569**

75 år:

Før 1992:

$$\frac{(119\,615 \times 0,45) \times 6,15 \times 22}{40} = 182\,069$$

Fra 1992:

$$\frac{(119\,615 \times 0,42) \times 6,15 \times 18}{40} = 139\,035$$

Totalt: **321 104**

Tilleggspensjonen til **Oline** er regnet ut slik (67 år i 2025):

62 år: 2020

Før 1992:

$$\frac{(102\,265 \times 0,45) \times 5,87 \times 16}{40} = 108\,053$$

Fra 1992:

$$\frac{(102\,265 \times 0,42) \times 5,87 \times 24}{40} = 151\,274$$

Totalt: **259 327**

67 år: 2025

Før 1992:

$$\frac{(115\,196 \times 0,45) \times 6,00 \times 16}{40} = 124\,412$$

Fra 1992:

$$\frac{(115\,196 \times 0,42) \times 6,00 \times 24}{40} = 174\,176$$

Totalt: **298 588**

75 år: 2033

Før 1992:

$$\frac{(139\,372 \times 0,45) \times 6,05 \times 16}{40} = 151\,776$$

Fra 1992:

$$\frac{(139\,372 \times 0,42) \times 6,05 \times 24}{40} = 212\,487$$

Totalt: **364 263**

Går av med pensjon som 67-åring i 2025

Prognosert grunnbeløp når Marit er 61 år: 115 196, se Excel-ark "Einar og Oline", antatt grunnbeløp

"Prinsipp **3 –Fleksibelt uttak**: Dagens pensjonsregler gir deg mulighet til å ta ut **litt pensjon av gangen**. I stedet for å ta ut 100 % pensjon, kan du for eksempel ta ut **20 %** pensjon ved fylte 62 år og **80 %** som 67-åring. Alderspensjonen kan tas ut med **uttaksgradene** 20, 40, 50, 60, 80 eller 100 %."

Kilder:

Norsk lovkommentar ftrl. § 20-12, note 1347, sammenlikn § 19-6, note 1216

YS Stat sin pensjonsbrosjyre, s. 12

"Vi forutsetter at Einar går av med pensjon ved fylte 67 år, mottar 2 % årlig **rente** fra sparekontoen, og at **aksjesparingen** har en gjennomsnittlig avkastning på 8 % (tilsvarende gjennomsnittlig avkastning fra S&P 500-indeksen mellom 1957-2018 = 7,96 %)."

Kilder:

2 % rente på sparekonto: Tilsvarende fastrenteinnskudd: <https://www.dnb.no/privat/sparing-og-investering/sparekonto.html>

8 % avkastning på aksjesparing: Tilsvarende gjennomsnittlig avkastning fra S&P 500-indeksen mellom 1957-2018 = 7,96 %):

<https://www.investopedia.com/ask/answers/042415/what-average-annual-return-sp-500.asp>

[https://www.wealthsimple.com/en-us/learn/average-stock-market-return#what does this mean for us as investors](https://www.wealthsimple.com/en-us/learn/average-stock-market-return#what%20does%20this%20mean%20for%20us%20as%20investors)

"Beregningen av pensjon skal skje på bakgrunn av Einars sluttlønn før han går av med pensjon"

Kilder:

Foretakspensjonsloven § 5-4

Ytelsesbasert pensjon

Kilder:

<https://www.smartepenger.no/jobb/1344-tjenestepensjon>

<https://pensjonsbloggen.spk.no/ytelses-innskudds-og-hybridpensjon-hva-er-forskjellene/>

<https://pensjonsbloggen.spk.no/hva-er-forskjellen-pa-privat-og-offentlig-tjenestepensjon/>

Pensjoner, s. 72 flg.

"I 2013 hadde over 1,1 millioner ansatte en ordning med innskuddsbasert pensjon, mot 285 000 ytelsesbaserte ansatte (fafo, 2013). Til sammenlikning hadde 553 000 private ansatte en ytelsesbasert pensjonsordning i 2004."

Kilder:

<https://www.fafo.no/index.php/zoo-publikasjoner/fafo-notater/item/tjenestepensjonsmarkedet-2001-2013>

<https://www.fafo.no/images/pub/2014/10198.pdf>

"Ordningen er for dyr og uforutsigbar."

<https://www.arbeidslivet.no/Velferd/Pensjon/Snart-slutt-pa-ytelsespensjon-i-privat-sektor/>

	Mellom	Inntil
Minst 2 % av inntektene	(1 G) 99 858 kroner	(12 G) 1 198 296 kroner
Maks 7 % av inntektene	(1 G) 99 858 kroner	(7,1 G) 708 992 kroner
Maks 18,1 % av inntektene	(7,1 G) 708 992 kroner	(12 G) 1 198 296 kroner

Kilder:

Minimum: OTP-loven § 4

Maksimum: Forskrift til innskuddspensjon:

<https://lovdata.no/dokument/SF/forskrift/2000-12-22-1413>

"Ordning 1 – **Hybridpensjon** fungerer nesten på samme måte som innskuddsbasert pensjon, men har i tillegg forsikringsordninger som bedriften kan velge å benytte seg av. **2 %**

av lønna di settes inn på pensjonskontoen din, med maksimaltak på 7 % (1 til 7,1 G) og 18,1 % (7,1 til 12 G). Disse pengene puttes inn i et fond som du selv bestemmer risikoen av."

Kilder:

OTP-loven § 4

Tjenestepensjonsloven

Pensjoner i et nøtteskall, s. 99 flg.

"For ham vil jobbpensjon minimum bety en utbetaling på ca. **40 000** kroner i året hvis han velger en utbetalingsperiode som tilsvarer minimumskravet på 10 år."

Kilder:

Pensjoner i et nøtteskall, s. 97

"Full ytelsespensjon betales når du har arbeidet i 30 år, og er **tidsbegrenset** til en utbetalingsperiode på minst 10 år."

Kilder:

Pensjoner i et nøtteskall, s. 92

"Utbetaling av hybridpensjon er tidsbegrenset til en utbetalingsperiode på minst 10 år."

Kilder:

Pensjoner i et nøtteskall, s. 98

"

Sats	Prosent av lønna	Mellom	Inntil
Grunnsats	2,0 %	(1 G) 99 858 kroner	(12 G) 1 198 296 kroner
Makssats	7,0 %	(1 G) 99 858 kroner	(12 G) 1 198 296 kroner
Tilleggssats	18,1 %	(7,1 G) 708 992 kroner	(12 G) 1 198 296 kroner
Totalsats	25,1 %	(7,1 G) 708 992 kroner	(12 G) 1 198 296 kroner

"

Kilder:

Forskrift til lov om innskuddspensjon:

<https://lovdata.no/dokument/SF/forskrift/2000-12-22-1413> § 3-2

"Ordning 1 – **Ny** tjenestepensjon: **Innskuddsbasert**"

Kilder:

Lovforslaget fra regjeringen:

<https://www.regjeringen.no/no/aktuelt/ny-pensjonsordning-for-offentlig-ansatte/id2641636/>

<https://www.regjeringen.no/no/dokumenter/prop.-87-l-20182019/id2641322/>

Forskjellene på **ny** og **gammel** offentlig tjenstepensjon:

Kilder:

<https://www.spk.no/Pensjon/ny-offentlig-tjenstepensjon-pa-1-2-3/>

<https://www.finansportalen.no/pensjon/ny-offentlig-tjenstepensjon/>

"Det var altså en ordning der ansatte kunne gå av med **førtidspensjon** uten at det gikk ut over størrelsen på pensjonen deres."

Kilder:

Norsk lovkommentar, lov om avtalefestet pensjon for medlemmer av Statens pensjonskasse, helt øverst, note * til overskriften:

"Fram til pensjonsreformen ble innført fra 2011, var AFP-ordningene i både offentlig og privat sektor **førtidspensjonsordninger** som gav pensjon i alderen 62 til og med 67 år, for deretter å bli avløst av alderspensjon fra folketrygden og tjenstepensjonsordninger som den enkelte hadde vært medlem i. I forbindelse med at det fra 2011 ble åpnet for uttak av alderspensjon fra folketrygden fra fylte 62 år, ble AFP-ordningene for ansatte både i privat og offentlig sektor tilpasset den endringen som skjedde i folketrygdens alderspensjonsordning."

"Ordning 1 – **Gammel** AFP: **Ytelsesbasert**"

Kilder:

<https://www.finansportalen.no/pensjon/offentlig-afp>

<https://www.klp.no/pensjon/afp>

Ordning 2 – **Ny** AFP: **Innskuddsbasert**

Kilder:

Ny offentlig tjenstepensjon og offentlig avtalefestet pensjon: Prop. 87 L (2018-2019):

<https://www.regjeringen.no/no/dokumenter/prop.-87-l-20182019/id2641322/sec5> (ligger nedlastet under Annet-mappen

<https://www.finansportalen.no/pensjon/ny-offentlig-tjenstepensjon/>

<https://www.finansportalen.no/pensjon/offentlig-afp>

"4.4 **Individuelle** pensjonsavtaler

For de mest privilegerte av oss kan det avtales **egne pensjonsavtaler** som ikke har sitt grunnlag i lov eller tariffavtale, men avtales mellom bedriften og den enkelte ansatt. Dette er vanlig for toppledere og administrerende direktører i private bedrifter.

Hvor mye får de i **pensjon**?

Vel, det avhenger helt av hva bedriften og topplederen blir enige om. På generelt grunnlag kan vi si de som oftest får en **prosentandel av lønna** i pensjon, typisk et sted mellom **60** og **70** %, uten bonuser. Altså ikke ulikt ytelsesbasert pensjon i privat eller offentlig sektor. Det vil vanligvis kreves en **opptjeningstid** på 10 til 20 år, og vil kunne reduseres om vedkommende mottar pensjon fra andre jobber."

Kilder:

Pensjoner i et nøtteskall, s. 128 flg.

"**Ordning 1 – IPS**, Individuell pensjonssparing: **Innskuddsbasert**

Ved individuell pensjonssparing putter du penger i en pensjonskonto som er låst frem til du når pensjonsalder. Til gjengjeld kan du sette pengene i et **fond** som gir deg avkastning på pengene, samtidig som du mottar flere **skattefordeler** av pengene. Du trenger for eksempel ikke å betale **formueskatt** av pengene, de bidrar til **skattefradrag** på alminnelig inntekt, og avkastningen i fondet ditt er **ikke skattepliktig**. IPS-fondet er i tillegg **strengt personlig**. Det vil si at pengene i pensjonsfondet er dine selv om du skiller deg fra ektefellen din."

Kilder:

<https://www.dnb.no/privat/pensjon/ips.html>

"**Hva er IPA?**

Reglene om individuell pensjonssparing har vært gjennom flere endringer de siste årene. Individuell pensjonssparing ble først innført i 2008, og fikk økt det maksimale sparebeløpet fra 15 000 til 40 000 kroner i 2017. Før den tid het ordningen med egensparing i banker for **individuell pensjonsavtale**, forkortet **IPA**. Den ble avviklet i 2006 og erstattet med individuell pensjonssparing."

Kilder:

[https://snl.no/individuell_pensjonssparing_\(IPS\)](https://snl.no/individuell_pensjonssparing_(IPS)) nederst

<https://www.finansportalen.no/pensjon/ipa/>

"Ansatte i offentlig sektor – enten de jobber i stat eller kommune – har krav på **66** % av lønna i pensjon når alderspensjon og jobbpensjon legges sammen, såkalt samordning."

Kilder:

<https://pensjonsbloggen.spk.no/samorordning-for-dummies/>

"**Etter at skatten** er beregnet, kan pensjonister motta et skattefradrag hvis de har en samlet alderspensjon og jobbpensjon"

Kilder:

Skatteloven § 16-1

"**3. Skattefradrag: Etter at skatten** er beregnet, kan pensjonister motta et skattefradrag hvis de har en samlet pensjon på **541 349** kroner eller mindre (2018). Formålet med skattefradraget er å sikre at pensjonister som mottar lite pensjon sitter igjen med en større andel av pensjonen sin. Du kan maks få et skattefradrag på **29 250** kroner, og gis til pensjonister med en samlet pensjon på **193 250** kroner eller mindre (2018). For pensjon mellom minste- og makssats, skal skattefradraget reduseres:

Trinn	Pensjonsintervall (2018)	Reduksjon
Trinn 1	Mellom 541 349 og 290 700 kroner	6 % fratrekk
Trinn 2	Mellom 290 700 og 193 250 kroner	15,3 % fratrekk

La oss se hvor mye Einar, Oline og Marit mottar i **skattefradrag** fra myndighetene:

	Einar	Oline	Marit
Alderspensjon	349 285 kroner	267 277 kroner	236 794 kroner
Jobbpensjon	40 098 kroner	185 476 kroner	73 302 kroner
Fradragspliktig pensjon	389 383 kroner	452 753 kroner	310 096 kroner
Maks skattefradrag	29 250 kroner	29 250 kroner	29 250 kroner
Reduksjon, trinn 1	-5 921 kroner	-9 723 kroner	-1 164 kroner
Reduksjon, trinn 2	-14 910 kroner	-14 910 kroner	-14 910 kroner
Skattefradrag	9 079 kroner	4 617 kroner	13 176 kroner

For enkelhets skyld forutsetter vi at de alle tar ut pensjonen sin i 2018.

Einar, Oline og Marit vil dermed få skattefradraget over før de får utbetalt pensjon."

Kilder:

Skatteloven § 16-1

<https://www.skatteetaten.no/person/skatt/hjelp-til-riktig-skatt/arbeid-trygd-og-pensjon/pensjon-og-uforetrygd/skatte regler-for-pensjonister/skattefradrag-for-mottakere-av-alderspensjon-fra-folketrygden-eller-afp/>

"For ansatte i høytstående stillinger kan det avtales **egne pensjonsavtaler** som ikke har sitt grunnlag i lov eller tariffavtale, men avtales mellom bedriften og den enkelte ansatt."

Kilder:

Pensjoner i et nøtteskall, s. 131 og øverst på s. 132

"**2. Minstefradrag:** Før det utregnes skatt på lønn eller pensjon, skal det trekkes fra en liten sum som ikke inngår i beregningen av skatt. For pensjonister skal **31** % av pensjonen trekkes fra **før skatten beregnes**, med en øvre og nedre fratrekksgrense på 83 000 og 4 000 kroner (skatteetaten, 2018)."

Kilder:

Skatteloven § 6-32

Minstefradrag skal regnes på **hele pensjonen**, altså alderspensjon, jobbpensjon og egen sparing.

Kilder:

Norsk lovkommentar, skatteloven § 6-31 (1), litra b, note 443:

"Minstefradrag kan kreves i pensjoner av alle slag..."

"Den vanlige skattesatsen på pensjon er **23** % (2018), men vil endre seg med pensjonsnivået."

Kilder:

<https://www.google.com/search?q=pensjon+skattesats&oq=pensjon+skattesats&aqs=chrome..69i57j0l5.3551j0j7&sourceid=chrome&ie=UTF-8>

"Vi har brukt skattekalkulatoren til smartepenger.no for å finne svaret (2018):"

Kilder:

<https://www.smartepenger.no/kalkulatorer/3041-skatteberegning-pensjoner-2018>

"som får utbetalt gjennomsnittlig utbetalt **tjenestepensjon** (SSB, 2018)"

Kilder:

<https://www.ssb.no/bank-og-finansmarked/statistikker/tjenestepensj> (2018)

Visste du at ...

#boks#

... det var **927 592** alderspensjonister i Norge i 2018?

Det utgjorde **17,5** % av befolkningen på 5,3 millioner innbyggere (NAV, juni 2018). NAV prognostiserer at det vil være over én million alderspensjonister i Norge i løpet av 2021.

#boks slutt#

Kilder:

<https://www.ssb.no/sosiale-forhold-og-kriminalitet/statistikker/aldpensj> (viser 889 484)

Jeg legger imidlertid heller vekt på NAV sine egne tall på området. De bruker 927 592, beregnet fra juni 2018:

<https://www.nav.no/no/NAV+og+samfunn/Statistikk/Pensjon+-+statistikk/Alderspensjon>

1. Trykk på "Antall alderspensjonister. Kjønn, alder og fylke. Juni 2009-2019 (pdf)" s. 4
2. Trykk på "Minstepensjonister. Kjønn og alder. Antall. Juni 2012-2019 (pdf)"

<https://www.ssb.no/befolkning/faktaside/befolkningen> (viser 5 295 619)

<https://www.ssb.no/statbank/table/05803/tableViewLayout1/> (viser 5 295 619)

"Visste du at ...

#boks#

... det var 148 273 **minstepensjonister** i Norge i 2018?

Det utgjorde 16 % av alle som mottok alderspensjon (NAV, 2018).

#boks slutt#"

Kilder:

<https://www.nav.no/no/NAV+og+samfunn/Statistikk/Pensjon+-+statistikk/Alderspensjon>

trykk på linken "Minstepensjonister. Kjønn og alder. Antall. Juni 2012-2019 (pdf)"